

JUSTIITS- JA DIGIMINISTEERIUM

Väino Koorberg
Eesti Meediaettevõtete Liit
meedialiit@meedialiit.ee
Pärnu mnt 67a
10134 Tallinn

Meie 30.04.2025 nr 10-4/3122-2

Vastuskiri 03.04.2025 selgitustaotlusele

Olete 03.04.2025 Justiits- ja Digiministeeriumile saadetud ühispöördumises esitanud seisukohad Euroopa Liidu tehisintellektiameti juhtimisel koostatud üldotstarbeliste tehisintellektimudelite pakkujate tegevusjuhise 3. mustandversiooni kohta.

Esiteks olete välja toonud, et tegevusjuhise 3. mustandversioonis on oluliselt vähendatud üldotstarbeliste tehisintellektimudelite pakkujate kohustust järgida EL-i autoriõiguse norme ja tehisintellekti määruse enda põhimõtteid, seehulgas on kohustus järgida autoriõiguse norme asendatud üleskutsega teha selleks „mõistlikke jõupingutusi“.

Esmalt selgitame, et nagu on kirjas ka tehisintellekti määruse põhjenduspunktis 105, peavad üldotstarbeliste tehisintellektimudelite pakkujad saama asjaomastelt õiguste omajatelt loa, et kasutada mudelite treenimisel autoriõigusega kaitstud sisu. Samas lubab näiteks teksti- ja andmekaeve erand kasutada mudelite treenimisel autoriõigusega kaitstud sisu ka ärilistel eesmärkidel ja ilma õiguste omajate loata, kui on täidetud seaduses sätestatud tingimused. Seega tehisintellekti määrus ise ei mõjuta EL-is kehtestatud autoriõiguse norme ning mudelite pakkujad on neid endiselt kohustatud järgima. Tehisintellekti määrus lisab mudelite pakkujatele spetsiifilised läbipaistvus- ja aruandluskohustused, mida nad peavad täiendavalt järgima.

Lisaks on tehisintellektiamet koostamas üldotstarbeliste tehisintellektimudelite pakkujatele tegevusjuhist (tehisintellekti määruse artikkel 56 lg 1). Tegevusjuhisele alla kirjutanud osapooled kohustuvad järgima täiendavaid läbipaistvuse kohustusi. Muuhulgas sisaldab tegevusjuhise üleskutset teha autoriõiguse kaitseks „mõistlikke jõupingutusi“. Eelnev ei muuda aga autoriõigusega kaitstud sisu kasutamise põhimõtteid. Kui mudeli pakkuja kasutab treenimisel autoriõigusega kaitstud sisu õiguste omaja loata ja ühegi vabakasutuse erandi tingimused pole täidetud, rikub pakkuja autoriõigusi, seda hoolimata tegevusjuhises sätestatud läbipaistvuskohustuste järgimisest. Seega ei mõjuta ka tehisintellekti määruse alusel välja töötatud tegevusjuhise mudelite pakkujate kohustust järgida EL-is kehtivad autoriõiguse norme. Juhime tähelepanu ka sellele, et tegevusjuhise mustandversioon pole lõplik ja selle sisu, ka autoriõigust puudutav osa, võib muutuda läbirääkimiste käigus.

Teiseks olete välja toonud, et üldotstarbeliste tehisintellektimudelite pakkujad ei pea enam avalikustama, kas ja kuidas nad järgivad õiguste omajate väljendatud tahet oma õiguste kaitseks.

Selgitame, et üldotstarbeliste tehisintellektimudelite pakkujad peavad kehtestama põhimõtted teksti- ja andmekaeve erandiga seotud *opt-out* välistusega arvestamiseks (tehisintellekti määruse artikkel 53 lg 1 p c). Lisaks peavad pakkujad avalikustama piisavalt üksikasjaliku kokkuvõtte üldotstarbelise tehisintellektimudeli treenimiseks kasutatud sisu kohta (sama sätte punkt d). Kohustuste eesmärk on hõlbustada autoriõiguse omajatel autoriõiguse jõustamist, seejuures ei pea mudeli pakkuja avalikustama üksikasjalikku tehnilist kokkuvõtet, nt kuidas täpselt järgis mudeli pakkuja *opt-out* välistusi (tehisintellekti määruse põhjenduspunkt 107). Seega on tehisintellekti määru

tasakaalustatud õiguste omajate huve mudelite arendajate huvidega ja loodud süsteem, mis aitab õiguste omajatel kaasa õiguste jõustamisele, seejuures mudelite arendajaid liigselt koormamata.

Ka Eesti lähtus tehisintellekti määruse läbirääkimistel seisukohast, et üldotstarbeliste tehisintellektimudelite pakujate autoriõigusega seotud nõuded peavad järgima kehtivaid autoriõiguse valdkonna regulatsioone ning loodavad teavitamis- ja läbipaistvuskohustused peavad olema sisustatud viisil, mis reaalset võimaldaks hinnata, kas autoriõigusi on järgitud. Justiits- ja Digiministeerium endiselt lähtub sellest seisukohast ka tegevusjuhendite ning tulevikus harmoneeritud standardite osas tagasiside andmisel.

Et edendamine saaks toimuda õiglases koostöös loojatega, on Eesti Keele Instituut koostöös Justiits- ja Digiministeeriumiga alustanud keele andmeruumi analüüsi ja katseprojektiga. Selle eesmärgiks on jõuda välja lahenduseni, milleks on platvorm või keskkond autoritele, kus on võimalik oma teoseid ja sisu autori poolt seatud tingimustel ja autori poolt määratud tasu eest näiteks keelemudelite treenimiseks jagada.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Liisa-Ly Pakosta
Minister

Alex Luik +372 57872843

Alex.Luik@justdigi.ee

Allar Laaneleht +372 58843927

Allar.Laaneleht@justdigi.ee

Henrik Trasberg +372 55583331

Henrik.Trasberg@justdigi.ee